

HOPBELLEWANDELING

KENMERKEN

VERTREK & AANKOMST	aan de kerk van Essene
PARKING	op het kerkplein
LENGTE	4,1 km
WEGEN	2,5 km verharde weg 1,6 km onverharde weg
TYPE	niet geschikt voor rolstoelen en buggy's
CONTROLE	november 2025

BLIKVANGERS

Kerk van Essene
Pastorij van Essene
De Papeter
Ankerhof
De Montil

Het dorp Essene, deelgemeente van Affligem heeft zijn landelijk karakter tot op heden grotendeels kunnen behouden. Deze wandeling leert ons enkele mooie hoekjes kennen en biedt, aan het begin van het traject prachtige vergezichten op de Dendervallei.

ROUTE

De wandeling start aan de Papeter (bijnaam van de Essenaar). In de O.L.Vr.-Bezoekingskerk vinden we een beeld en glasraam gewijd aan Sint-Rochus, die in deze streek door de hopboeren aangeroepen werd als beschermer en bringer van voorspoed. We stappen rechts de Fooststraat in en op de rechterkant zien we de 33 meter hoge toren van de vroegere brouwerij.

Aan het Ankerhof slaan we linksaf naar de Eksterenberg. Boven de inrijpoort links zien we een fries met emblemen van het brouwen waaronder hop. Voorbij het nieuw aangeplante bosje gaan we links de Molenstraat in die we even volgen om dan links de Rabauwstichel (voetweg 26) in te stappen.

Vandaar hebben we een mooi zicht op het Ankerhof en de Dendervallei. Voorbij het voetbalveld van EMI slaan we rechts een (gras)wegje in (KNP 18) en volgen tot aan het Lindeken (boomkapel).

Daar keren we links terug langs de Moortelstraat, stappen voorbij de Montil en aan de Ternatsestraat slaan we linksaf. Vóór de parking slaan we rechtsaf. We volgen het baantje rechts van de kerk, de Kerlemeersbaan naar beneden en volgen de brede voetweg rechts van het Pelinkbos (Pelinkvijverlos-voetweg 18).

Het eerste voetwegje voorbij het bos, de Montillos, volgen we omhoog. Bovenaan kunnen we optioneel rechts even de Dokkenstraat instappen waar we rechts verscholen achter de haag de Sint-Rochus kapel opmerken. Rechttover het kapelletje groeit een hoprank. We keren enkele meters terug en vervolgen verder de Montillos, een klein voetwegje dwars door de akkers.

Aan de Dokkenstraat slaan wij linksaf en bemerken, op het kruispunt met de Assestraat de hopast van de familie Steppe, een boerderij met hopzolder en ast. Aan de Assestraat slaan we linksaf en keren terug naar de kerk en kerkplein van Essene.

KERK ESSENE

In de 10de eeuw werd door de heren van Asse een Borcht gebouwd ter bescherming van het hinterland en zeer waarschijnlijk in functie van de Denderovergang. Hieraan was toen ook een **'borchtkerk'** verbonden.

Het feit dat de kerk is toegewijd aan **Onze-Lieve-Vrouw-Bezoeking** wijst op een zeer oude stichting. De tweede patroon is Sint-Jan de Doper, patroon van de borstelmakers en messenslijpers.

In 1105 al kwam de oorspronkelijke kerk in het bezit van de **abdij Affligem**. Zij is gebouwd op een heuvel en op een kruispunt van oeroude verbindingswegen. De zandstenen kerktoeren dateert van **1664** zoals de sluitsteen boven de toegang aanduidt. De witte zandsteen waarmee deze toren is gebouwd komt uit de plaatselijke steengroeven van o.a. de Eksterenberg.

Aan het zijaltaar rechts bevindt zich het beeld van **Sint-Rochus, patroon van de hopboeren**, die het beeld jaarlijks versierden met de eerste hoprank. Het is een traditionele voorstelling van Sint-Rochus, de pest-heilige, die gekleed was als een pelgrim.

DE PAPETER

Het is een beeld van de Affligemse kunstenaar **Patrick van Craenenbroeck**. Het werd op 2 december 2007 ingehuldigd.

Met 'kleine' kermis, feest van Onze-Lieve-Vrouw-Bezoeking, de patrones van de kerk, ging de grote Mariaprocessie uit. Het was de papkermis. In ieder huis werd er vlaai en rijstap gemaakt. De Essenaren kregen hierdoor de bijnaam **Papeters**.

Volgens de overlevering moeten we de oorsprong 'papeters' zoeken in de traditie van de hopteelt. Meer bepaald ten tijde dat de staakvelden de weidse landschappen sierden en niet de draadvelden zoals we ze nu kennen. Die staken konden 6 tot 10 meter hoog zijn. Op de feestdag van Sint-Pieter en Sint-Paulus (29 juni) was het inschatten hoe hoog de hop (*Humulus Lupulus*) gegroeid was. Was dat tot 1 meter van het eindpunt van de staak dan was de kans echt reëel dat tegen de kleine kermis de klimplant de top van de staak bereikt had. Dit was niet de regel, de meeste planten haalden dit niet. Het aantal slingerplanten dat spiraalvormig wel het hoogste punt van de paal bereikt had tegen het **feest van Onze-Lieve-Vrouw-Bezoeking** werd geteld. Zoveel teilen rijstap werden dan gemaakt.

Ook in Dentergem (West-Vlaanderen) hebben de inwoners de bijnaam Papeters (dit naar aanleiding van een hongersnood). In 2007 werd ook hun standbeeld ingehuldigd.

PASTORIJ VAN ESSENE

In 1758 legde **proost Fulgentius Biebuyck** de eerste steen van dit prachtige gebouw. In 1860 werd het grondig gerestaureerd en werd een muur gebouwd langs de Assestraat. In 1971 kreeg het gebouw een nieuwe bestemming: de toenmalige **burgemeester Lode Verdoodt** vormde het om tot **gemeentehuis van Essene**. Rond die tijd werd de bouwvallige muur langs de straat afgebroken zodat het prachtige gebouw veel zichtbaarder werd vanaf de straat. In 1975 werd de pastorie als monument beschermd.

Met de fusie van Hekelgem, Essene en Teralfene kwam er een gemeenschappelijk gemeentehuis en verloor het gebouw zijn bestemming en raakte het in verval.

In 1995 werd het gebouw door de gemeente verkocht aan de **familie Galle** die het prachtig liet restaureren. De muur langs de straat werd ook opnieuw gebouwd zodat het huis van de straat niet meer zichtbaar is.

ANKERHOF

Het Ankerhof werd waarschijnlijk gebouwd in vervanging van het vervallen of vernielde **Hof ter Borch**. Deze laatste was één van de grote hoeven van de **abdij Affligem**, die aangekocht werd in 1307. Het zou aanvankelijk een eigendom geweest zijn van **de heren van Asse**; vanaf het begin van de 16de eeuw wordt het bewoond door de **familie Wambacq**.

Boven de poort van de hoeve is in steen een anker met **brouwersmotieven** (de roerkuip, roerstok, gerst en hop) afgebeeld en naar dit gevelteken is het gebouw genoemd. Het arduinen poortgebouw dateert van de 19de eeuw en is voldoende hoog en breed zodat men er met grote wagens doorheen kon rijden.

DE MONTIL

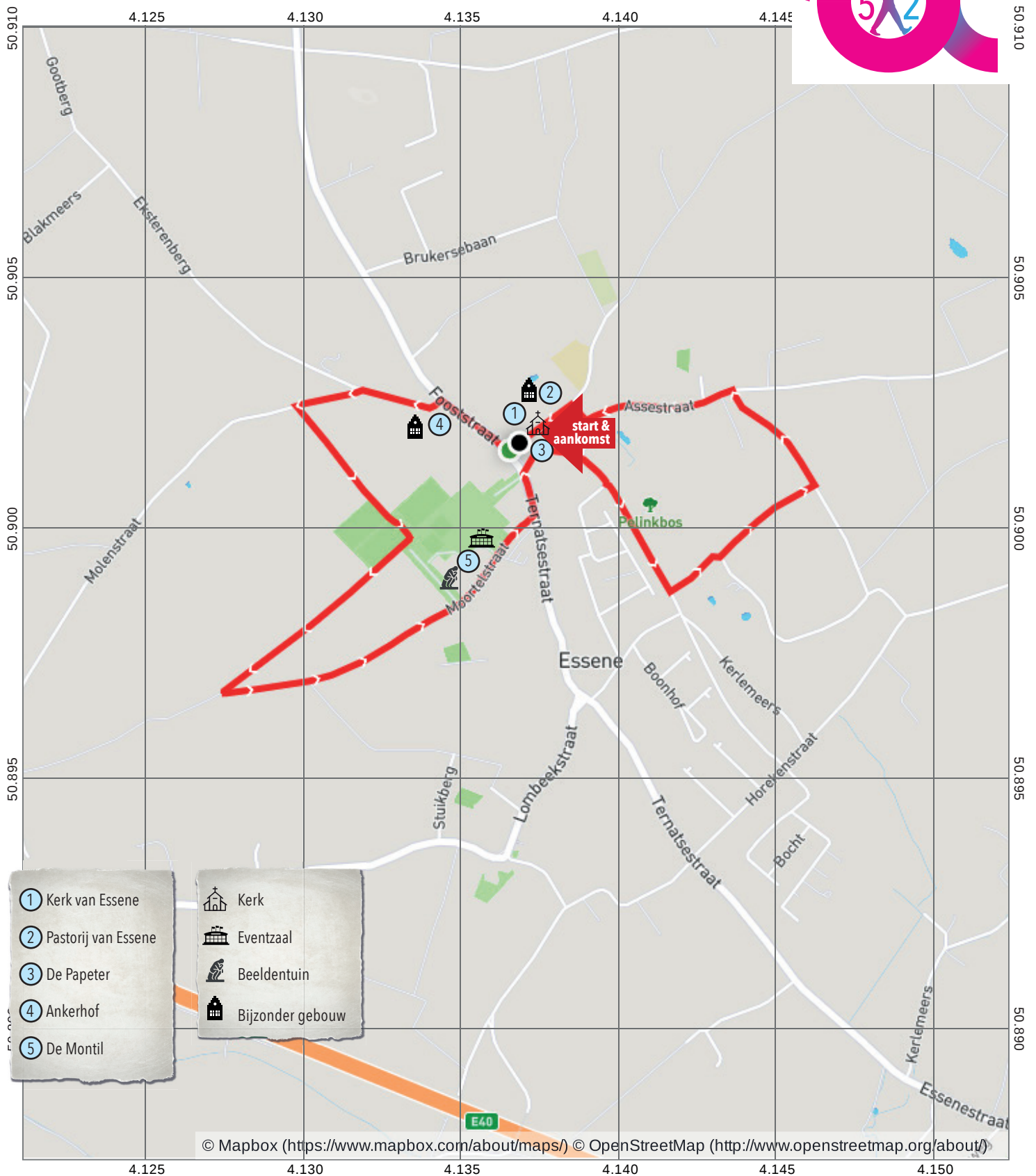
In 1979 werden de leegstaande gebouwen van **de vroegere zuivel-fabriek EMI** omgebouwd tot een complex met het accent op sport en ontspanning. Sindsdien is deze instelling uitgegroeid tot een bloeiend bedrijf met verschillende **feestzalen** en een multifunctioneel **congrescentrum** voorzien van de allerlaatste snufjes op het gebied van presentatietechnieken. Door de zaakvoerders werden gaandeweg kunstwerken aangekocht van Belgische en buitenlandse kunstenaars: **Roger Raveel, Frans Minnaert, Hubert Minnebo, Jan Fabre, Werner Mannaers, Jan Burssens, Olivier Strebelle,...**

De beeldentuin is vrij te bezoeken.

(De benaming 'Montil' is een Romaans toponiem dat in verband staat met een verhevenheid of heuveltje, een klein gehucht op de grens Essene-Asse. Het verwijst dus niet naar de plaats waar de gebouwen staan maar naar de woonplaats van de eigenaar van de Montil.)

HOPBELLEWANDELING

1.3°E
1/26/21

